

Referat af HB-møde

Hovedbestyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening

Date	31-03-2025
Time	9.30 – 15.30
Location	Masnedøgade 20
Deltagere	<i>Maria Reumert Gjerding, Martin Vestergaard, Maria Mosegaard Mortensen, Michael Løvendal Kruse, Sebastian Krab og Lone Søderkvist Kristensen (vikar for Susanne Ogstrup)</i>
Afbud	<i>Christian Prip, Sebastian Jonshøj, Louise Holst Hemmingsen Villumsen, Birgitte Marcussen, Susanne Ogstrup (på orlov),</i>
Sekretariat	<i>Lars Midtiby, Luise Sanderhoff Østerlund, Tove Preisler Christiansen, Jens Anton Tingstrøm Klinken, Ida Marxen Søndergaard, Jens La Cour, Lasse Jesper Pedersen, Marie Føgh, Kirsten Grotum Sørensen Østerbye, , Søren Dawe og Rikke Friis Højland (referent)</i>

1 - HB's egen tid

Der refereres ikke fra dette punkt.

2 - Lokalfdelingernes fondsansøgninger (genbehandling)

**Luisse Sanderhoff
Østerlund, Tove
Preisler Christiansen**

Det indstilles, at:

- HB orienterer sig om status på DN's fondsansøgninger de seneste år.
- HB drøfter udkastet til retningslinjer for DN-lokalfdelingernes fondsansøgninger, herunder administrative og økonomiske opmærksomhedspunkter, projektindstilling og retningslinjer for indkøb
- HB beslutter retningslinjerne, og at de efterfølgende udrulles formelt.

Luisse og Tove orienterede om fondsområdet. Flere lokalfdelinger har fået mod på at søge fonde om midler til lokale projekter, og HB skal derfor godkende retningslinjer for lokalfdelingers fondsansøgninger.

Konklusion

HB tog orienteringen om fondsområdet til efterretning og godkendte retningslinjerne for fondsansøgninger med nedenstående præciseringer. HB godkendte tillige retningslinjerne for indkøb, men besluttede at ændre beløbet for, hvornår et køb skal godkendes af organisationskonsulenten fra 5.000 kr. til 20.000 kr., når det drejer sig om udgifter relateret til et fondeprojekt.

HB godkendte, at retningslinjerne udrulles.

HB havde følgende bemærkninger

- HB drøftede, hvordan man håndterer, hvis to afdelinger søger samtidig til sammenlignelige projekter, og hvordan man prioriterer mellem et projekt, sekretariatet initierer, og et lokalt projekt. Sekretariatet svarede, at det altid vil være en vurdering, men hvis der er uklarheder, er det HB, der træffer beslutningen. Det tydeliggøres i dokumentet.

- HB understregede, at man ikke må blive gjort personlig ansvarlig for fejl, fordi man får en god ide til et lokalt projekt. HB drøftede, om der burde være en bagatelgrænse, eller om man på anden måde kan opbløde formuleringen om driftsansvaret. Det præciseredes, at DN maksimalt påtager sig driftsansvaret for et år *ad gangen* eller med *udgangspunkt i et år med mulighed for ophør*.
- HB gav udtryk for, at retningslinjerne er gode, men at det er vigtigt, at de forvaltes smidigt, så det ikke bliver unødigt langsommeligt og bureaukratisk, da det vil få betydning for engagementet i lokalafdelingerne. Det skal ikke nødvendigvis indarbejdes i retningslinjerne, men HB ønsker en fælles opmærksomhed på at give plads til kreativitet og initiativ og ikke skabe benspænd.

3

3 - REP-dagsorden

**Rikke Højland,
Søren Dawe, Lars Midtiby**

Det indstilles, at HB godkender et opdateret udkast til dagsorden og orienteres om indkomne dagsordensforslag samt indkomne opstillinger til HB og repræsentantskabet. HB skal desuden genbekræfte stemmeanbefaling til dagsordensforslag.

Lars orienterede om, at der har været dagsordenudvalgsmøde, og dagsordensudvalget har udtrykt ønske om, at Grøn Trepert får sit eget punkt. HB var enig i, at emnet er vigtigt, men at det vil blive en del af omdrejningspunktet i præsidentens beretning og den efterfølgende debat.

Konklusion

HB godkendte dagsorden samt genbekræftede stemmeanbefalingerne til dagsordensforslag fra foreningen. HB ønsker, at der afsættes mere tid til energiforsyningspolitikken, men har ikke konkrete forslag til, hvor tiden kan tages fra.

HB ønskede at understrege, at sekretariatet har HB's mandat til at indgå kompromisforslag med forslagsstillere.

HB havde følgende bemærkninger:

Vedr. proces for evt. yderligere tilskud til Danmarks Naturfond: Det bør italesættes i HB's fremlæggelse, at vi i forbindelse med konkrete uenigheder skal passe på ikke at rykke unødigt langt fra hinanden eller tegne konflikterne for hårdt op. Der opstilles en kunstig modsætning, som er et udtryk for, at nogle føler sig forbigåede. Det bør adresseres.

Maria præsenterer HB's stemmeanbefaling.

Vedr. Barndomsmedlemskab: Maria Mosegaard motiverer HBs' forslag. Det understreges i fremlæggelsen, at det er uacceptabelt at REPs beslutning ikke er gennemført.

4 - Revidering af energiforsyningspolitik

*Jens Anton Klinken,
Jens la Cour, Lasse
Jesper Pedersen*

Det indstilles, at HB drøfter udkast til ændringer og justeringer i energiforsyningspolitikken samt beslutter udkast og proces, der sendes til afstemning på repræsentantskabsmødet i april.

Konklusion:

HB godkendte den samlede energiforsyningspolitik med de drøftede rettelser nedenfor.

HB havde følgende bemærkninger:

- Kap 2, Nanna Billes kommentar om bæredygtig energi imødekommes delvist inkl. Lasses bemærkninger.
- Kap 6: HB drøftede, om der er behov for mere åbenhed ift. atomkraft, men var enige i, at det allerede er skrevet ind i dokumentet i form af åbenhed overfor, hvad der kommer, men at det ikke er relevant nu. Ift. debatten om atomkraft påpegede Lone, at vi skal være opmærksomme på, at vi Danmark har nogle andre muligheder fra vind og vand, som man ikke nødvendigvis har andre steder. Det skal vi være opmærksomme på, når vi sammenligner os med andre lande, som taler for atomkraft.
- Kap 7: Kommentaren fra Kurt Søe om isoleret i stedet for øde imødekommes. Ift. Ebbe Nordbos kommentar om historisk klimagæld: Det blev håndteret elegant i et andet afsnit, hvor man skriver, at vi har et ansvar for at vise vejen. HB ønsker at samme tilgang bruges her.
- Generelle kommentarer: Det slettes i indledning i kapitel 4.3, at der står, at det håndteres i andre politikker. Ift. DN Svendborgs kommentar om biomasse imødekommes forslaget om at benytte "betragter" i stedet for "anerkender". Ift. placering af lavbundslande, som ikke burde bruges til vedvarende energi, påpegede sekretariatet, at dette er en forsyningspolitik og ikke en placeringspolitik. Det håndteres i et andet dokument, som blev behandlet i 2021/2022.

5 - Årsregnskab 2024, overskudsdisponering og revideret budget 2025

**Luisse Sanderhoff
Østerlund, Marie
Føgh**

Det indstilles, at HB godkender årsregnskab 2024 til indstilling til REP samt revisionsprotokol for 2024. Revisor Christian Dalmose deltager i punktet.

Det indstilles desuden, at HB godkender revideret budget 2025.

Konklusion:

Lars orienterede først om DN's håndtering af compliance. HB tog orienteringen til efterretning.

Revisor Christian Dalmose gennemgik revisionsprotokollen. Deloitte er meget trygge ved den måde, som tingene foregår på i DN. De udfordrer løbende sekretariatet på, om man skal gøre mere. Men hver gang man kontrollerer mere, koster det også på årsværk i administration. Så det er man også opmærksom på.

Overordnet er revisor tilfreds med de interne kontroller og meddelte, at det er en blank revisionspåtegning.

HB godkendte årsregnskabet og bekræftede ikke at have kendskab til besvigelser.

HB havde følgende bemærkninger:

Der er diskrepans mellem dagsorden og indholdet i punktet, da der ikke skal besluttet overskudsdisponering. Sekretariatet anbefaler, at overskuddet fra 2024 lægges ind i egenkapitalen. HB nikkede til dette.

HB påpegede en iøjnefaldende afvigelse på medlemskaber. Vi skal helst ikke have fejlvurderinger i den størrelsesorden igen. Sekretariatet understregede, at man er enig, og det er bl.a. derfor, at sekretariatet foreslår en budgetrevidering af 2025-budgettet, så vi ikke ender op med en tilsvarende afvigelse i 2025.

HB godkendte det reviderede budget.

Maria gentog HB's principbeslutning: Hvis der kommer flere arvemidler end forventet i budgettet, ønsker HB at lave en specifik prioritering af disse midler. Sekretariatet svarede, at det er noteret.

6 - Statsautoriseret/ registreret revisor

***Luise Sanderhoff
Østerlund***

HB skal beslutte indstilling af statsautoriseret/ registreret revisor til REP.

Konklusion

HB besluttede at indstille til REP at genvælge Deloitte som revisor. HB stillede spørgsmål til, hvornår denne opgave skal i udbud igen. Sekretariatet foreslog at revisoropgaven sendes i udbud forud for valg af revisor for 2026.

7 - Frikøb af vicepræsident

Luise Sanderhoff Østerlund

Det indstilles, at HB beslutter at indstille til repræsentantskabet fortsat delvist at frikøbe vicepræsidenten til DN.

Konklusion

Vicepræsidenten foretager mange opgaver, der handler om repræsentation. Det er meget svært for præsidenten at nå, hvis hun også skal repræsentere DN i medierne. Her har hun mærket en tydelig aflastning. Ønsket om DN's repræsentation på politisk niveau er øget, og der er stigende efterspørgsel.

HB drøftede, om ordningen burde gøres permanent. Argumentet imod er at imødegå en glidebane, hvor man ønsker at aflønne på øvrige poster, hvilket HB ikke ønsker.

Det blev foreslået i opgaveopremsning for begge at tilføje opgaven med at binde det lokale og det nationale sammen. Den interne "pleje" af foreningen bør også fremhæves.

Christian Prip motiverer forslaget.

8 - Udpegning af to medlemmer til bestyrelsen i Danmarks Naturfond Søren Møllerup Dawe

HB skal udpege to medlemmer til bestyrelsen i Danmarks Naturfond. Danmarks Naturfond indstiller, at Tonni Hansen og Knud Foldschack genudpeges.

Konklusion

HB mener at det er en god ide at fortsætte med det eksisterende hold. HB besluttede at genudpege Tonni Hansen og Knud Foldschack.

9 - Godkendelse af AP-proces Søren Møllerup Dawe

Det indstilles, at HB godkender procesplan for aktivitetsplan 2026/27. Processen igangsættes umiddelbart efter HB's godkendelse.

Konklusion

HB godkendte processen, som er planlagt stort set som den plejer, med undtagelse af, at processen starter i HB.

HB er enig i, at aktivitetsplanen skal være toårig med mulighed for fleksibilitet, da vi ikke fx ikke vidste, at vi ville få den store trepartsopgave. Maria svarede, at fordi vi har relativt hyppige HB-møder, har vi løbende drøftelser af prioriteringer og mulighed for at justere i HB.

HB drøftede, om strategiprocesen skal skrives ind i AP for 2026-2027.

10 - Mountainbikes i naturen

**Jens Anton Klinken,
Kirsten Østerbye**

Det indstilles, at HB beslutter DN's tilgang til udfordringer med mountainbikes og andre sportsaktiviteter i naturen.

Konklusion

HB genbekræftede holdning til mountainbikes i naturen og besluttede, at man vil henvende sig til Naturstyrelsen.

HB havde følgende bemærkninger

- Det er et spørgsmål om rekreativ natur over for den uforstyrrede natur. En konflikt mellem brugere af vores sparsomme natur.
- Det kan være et problem, at Naturstyrelsen skal føre opsyn og tilsyn. Det har de ikke nødvendigvis ressourcer til. HB foreslog at tage det op på højere niveau, at der ikke er ressourcer til eftersyn, så det ikke bare er de lokale, der skal tage kampen.
- HB spurgte, om sekretariatet har været i dialog med Friluftsrådet. Sekretariatet svarede, at mountainbikere er organiseret gennem DGI og derigennem repræsenteret gennem Friluftsrådet. Vi skal både søge dialog lokalt og nationalt med fx DGI og Friluftsrådet om dette emne.
- HB understregede, at det er vigtigt at dem, der har skrevet brevet til HB orienteres om den omfattende proces.

11 - Proces for udpegning til de faglige udvalg

**Jens Anton Klinken,
Jens La Cour**

Det indstilles, at HB drøfter de faglige udvalgs sammensætning, rolle og påbegynder drøftelserne af arbejdstemaer. HB skal beslutte kriterier og proces for udpegning af medlemmer til de faglige udvalg og fastlægger arbejdstemaer på det kommende ordinære HB-møde i juni 2025.

Konklusion

HB godkendte proces for udpegning af nye medlemmer til de faglige udvalg og fastlæggelse af arbejdstemaer. HB drøftede status og input. Til næste møde vil HB gerne have et oplæg til udvalgenes rolle baseret på de tre bud ovenfor samt et bud på arbejdstemaer. Begge dele skåret skarpt til.

Status for de faglige udvalg

De faglige udvalgsformænd gav status:

MFU:

HB lagde i marts 2022 op til, at MFU specifikt skulle have fokus på særlige temaer inden for havmiljø, landbrug, drikkevand, CØ og et affaldsfrit samfund samt klima. Herudover har MFU løbende brugt den gældende aktivitetsplan som styringsværktøj. Der har gennemgående været god dialog med sekretariatet, men også et potentiale for mere målrettet forventningsafstemning og synergi. Udfordringen med også at facilitere faglig udvikling lokalt har været diskuteret dog uden at der er fulgt op med konkrete initiativer.

Med hensyn til det faglige arbejde fremlagde MFU i starten af 2023 et oplæg for HB om arealanvendelse/landbrug, der analyserede, at en samlet markant udtagning af landbrugsjord ville bidrage væsentligt til løsning af både klima, næringsstof, fosfor og biodiversitetspåvirkninger fra landbruget. Oplægget blev siden fulgt op af et fælles seminar med alle tre faglige udvalg, og tankesættet blev en central del af den grønne trepart. MFU har også arbejdet med grundvand, men der har i sidste ende manglet en faglig bredde i udvalget til mere grundige analyser. Tilsvarende gælder for CØ og affaldsproblematikken. Med hensyn til havet har MFU givet input til bl.a. naturpolitikken og regeringsudspil, dog uden optimal dialog med havteamet, og det ville også have været en fordel med en mere robust bemanding i udvalget. I relation til klima fremlagde MFU i foråret '23 et oplæg om en samlet vision for DN's energipolitik. I første omgang bidrog MFU herefter til forsyningspolitikken og spørgsmålene i forbindelse med placering af VE anlæg. MFU planlagde i efteråret 24 et seminar om energioptimering, navnlig i forbindelse med de kommunale klimaplaner, der dog måtte udskydes på grund af generel travlhed med treparten. Endelig har MFU også orienteret sig om den internationale kontekst for klimaarbejdet, jf. John Nordbos oplæg på nærværende møde.

Samlet set, og som det fremgår, har MFU på en række områder leveret varen, men der er klart potentiale for at udvalget kan bruges endnu mere målrettet og relevant efter HB's anvisninger. Erfaringerne bør indgå i rekrutteringen af medlemmer til det kommende MFU.

NFU:

Hovedfokus i NFU pt. er arealomlægninger. I april skal man konkret diskutere, hvordan vi definerer beskyttet og strengt beskyttet natur ift. biodiversitetsloven. NFU kunne godt ønske sig lidt flere medlemmer med en endnu bredere faglighed, end der er repræsenteret pt. Efterspørgslen kommer 50/50 fra sekretariatet og udvalget selv. Bilateralt bruger sekretariatet også fagpersoner fra NFU.

PFU:

Det går godt. Udvalget arbejder tæt sammen med udvalgssekretæren omkring planloven, som har undergået mange ændringer de seneste år, som PFU prøver at forholde sig til på en konstruktiv og restriktiv måde. Det sidste års tid har PFU drøftet konkrete sager med anlæg i Kystzonen og 300-meter-zonen. Der er opmærksomhed på, hvad der sker på Kyststrækningen, så man har også beskæftiget sig med interessante enkeltsager.

Det kunne være godt med et medlem som arbejder med det nye planregime, som vil give indblik i, hvordan man tænker planloven i dag.

Efterspørgslen kommer især fra sekretariatet på faglig sparring ift. planloven og lokalafdelinger, som er optaget af enkeltsager.

Arealanvendelse og konstruktion af ny planlov kunne være interessant for PFU.

HB drøftede, hvilken rolle udvalgene kan have fremadrettet:

- Referencegruppe for særlige prioriterede sager. Altså at man sender tanker og ideer i høring bilateralt eller samlet som gruppe, så de faglige udvalg bliver sparringspartner
- Tænketaank. Komme med bud på modeller og analyse af konkret problemfelt.
- Ressourcepersoner for vores netværk og lokalafdelinger. Det er ikke sikkert at alle vil stille sig til rådighed, men det kunne være nyttigt, hvis de lokale kan trække på faglige ressourcepersoner.
- HB bakkede op om at bruge udvalgene på en anden måde. Det lyder spændende, men hvordan skal arbejdsgangene være? Hvordan sikrer vi en form for filter?
- HB drøftede hvem der har serveretten. De faglige udvalg kan altid tage initiativ til en spændende snak og egne temaer, men HB og sekretariatet bør have serveretten ift. temaerne. Arbejdsgangen udspringer i høj grad af AP og HB.
- Det er et opmærksomhedspunkt i rekrutteringsprocessen at skabe robuste fagligheder. Obs. at vi ikke kun rekrutterer nogen, der ved noget, vi allerede ved. De må også gerne kunne se nogle af vores blind spots.

12

12 - Oplæg fra MFU: Orientering om de internationale klimaforhandlinger

**Jens Anton
Tingstrøm Klinken**

På marts mødet får HB et inspirationsoplæg fra de faglige udvalg. MFU har inviteret John Nordbo, medlem af MFU og af REP og ansat i Care Danmark som klimaansvarlig, som vil give et overblik over status, perspektiver og barrierer fagligt og politisk, for fremdriften i det internationale klimaarbejde.

HB blev orienteret om status og perspektiver for de internationale klimaforhandlinger både med hensyn til målsætninger og med hensyn til klimastøtte til udviklingslande. John Nordbo redegjorde for Danmarks og civilsamfundets rolle i denne sammenhæng og gav et indblik i den større kontekst som DN's klimaindsats indgår i regionalt og lokalt.

Konklusion

HB takkede for oplægget og tog orienteringen til efterretning. HB drøftede oplægget.

HB havde følgende bemærkninger

Der blev spurgt til civilsamfundets rolle i klimaforhandlingerne. John svarede, at det primært er at presse mest muligt på op til COP'en, inden der skal gives mandat. Det er en flertalsregering, så civilsamfundet presser på for at få dem til at gå til det yderste af deres mandat. Der er mulighed for at presse lande til at gå ud over deres mandater. Derfor skal der være nogen til stede som kan kritisere og gå i kødet på deres regering. Det giver mening at være til stede.

HB drøftede om Danmarks EU-formandskab giver mulighed for, at civilsamfundet kan spille en anden rolle ift. at presse på i de internationale klimaforhandlinger. Ministeriet har meldt ud, at man ønsker en mere kompromissøgende rolle, men medierne vil givetvis være interesserede.

I hvilket omfang lykkes det at samarbejde med andre grønne? John svarede, at det gør man bl.a. gennem 92-gruppen som er et samarbejde mellem miljø- og civilsamfundsorganisationer. Koordineringen ift. COP er dog flyttet til Globalt Fokus, som er ulandsorganisationens paraply. Her er DN ikke medlem, men er inviteret med som medlem af 92-gruppen.

HB spurgte, hvem der er progressive lande her. John svarede, at relativt i EU ligger Danmark ikke i den tunge lande. Det er vigtigt at få EU til at holde en kurs. Både Kina og Indien investerer meget i klima, men det er vækstøkonomier, så de investerer også meget i fossile energikilder. Brasilien ligger også til den progressive side, men har for nylig fundet olie. John ser EU, Afrika og østaterne som grundelementer i en koalition, som kan bære noget igennem.

13

13 - Gensidige orienteringer

HB-mødet i juni

Sebastian Krab fortalte, at han desværre ikke kan deltage i junimødet.

Møde med aktive

Lars orienterede om, at der har været afholdt et møde med en gruppe aktive, som har sendt et brev, hvor de har udtrykt bekymring om DN's demokrati. De to væsentlige punkter var hhv. Det Grønne Landsmøde, som de mener har for lidt demokrati og politikudvikling, og processen omkring dagsordensforslag til det seneste repræsentantskabsmøde. Lars har sagt, at han lytter til den kritik, og det er en overvejelse, om HB fremover skal overtage dialogen direkte med forslagsstillerne fremadrettet.

Der var på mødet en snak om demokratibegrebet. På REP er det ofte de samme, der tager ordet, og det er ikke særligt demokratisk. Nogle argumenterede for, at det også er demokratisk at åbne demokratiet op gennem det grønne landsmøde for dem, der ikke tager ordet på REP, men giver flere mulighed for at være med. Flere gav udtryk for, at REP var intimiderede for nye REP-deltagere. Det handler om den grundlæggende forståelse af, hvad demokrati er. At man mødes, får ny viden sammen og debatterer.

Maria understregede, at HB har en fælles opgave i at komme ud til samråd og understrege, at vi er én forening, der arbejder for det samme. Når sekretariatet ringer ud omkring dagsordensforslag, handler de på vegne af HB ved at prøve at nå hinanden.

14 - Evt. og evaluering af mødet

Formand for MFU

Hans Jürgen stopper i HB ved REP-mødet og sagde tak for samarbejdet de seneste 9 år. Det har været begivenhedsrige år. Maria takkede Hans Jürgen for en fantastisk indsats.

Bestyrelsesevaluering

Der blev efterspurgt bestyrelsesevaluering. Maria svarede, at det vil give mening at afholde efter sommerferien, når de nye HB-medlemmer er kommet med om bord.

Evaluering af mødet:

- Dejligt med en skarp opfølgning på punkterne.
- Der har været mange punkter på og mange bilag. Det kunne overvejes at lave et digitalt møde med nogle af punkterne. Dog holdt tidsplanen og mødet er ovenikøbet slut før tid.
- Maria mindede HB om at være opmærksomme på tonen overfor medarbejdere, at huske at anerkende medarbejdere, som bruger meget arbejdstid på at betjene HB.
- Det blev fremført at sige tak er vigtigt, men attituden er endnu mere vigtig. Der er flere måder at vise sin anerkendelse på fx ved at vise interesse og lytte aktivt.
- Maria foreslog at udpege en evaluator på hvert møde, som er lidt ekstra opmærksom på kulturen og det, der bliver sagt på mødet.